

CÔNG TÁC THÔNG TIN CỦA LIÊN HIỆP KHOA HỌC KỸ THUẬT VIỆT NAM

So với bề dày 30 năm xây dựng và phát triển của hệ thống thông tin KHCN quốc gia, thì hoạt động thông tin của Liên hiệp các hội khoa học và kỹ thuật Việt Nam mới đang trong quá trình hình thành và mới chính thức bắt đầu năm 2002. Với một tổ chức của trí thức KHCN đó là sự khởi đầu khá muộn màng, nhưng với sự quan tâm của Đoàn Chủ tịch, sự nỗ lực của cán bộ Ban Thông tin, Ban Biên tập trang web www.vusta.vn và đội ngũ đông đảo cộng tác viên, sau 4 năm hoạt động, công tác thông tin của Liên hiệp các hội khoa học kỹ thuật đã gặt hái được một số kết quả.

1. Vài nét về Liên hiệp các hội khoa học và kỹ thuật Việt Nam

Liên hiệp các hội khoa học và kỹ thuật Việt Nam (Liên hiệp hội Việt Nam - LHH) là tổ chức chính trị - xã hội của đội ngũ trí thức KHCN Việt Nam. Nhiệm vụ của LHH là tập hợp, đoàn kết, điều hòa, phối hợp hoạt động của các hội thành viên nhằm phát huy tiềm năng trí tuệ của đội ngũ trí thức KHCN phục vụ sự nghiệp xây dựng và bảo vệ tổ quốc. Đảng và Chính phủ rất quan tâm tới LHH, thể hiện qua Chỉ thị 45-CT/TW của Bộ Chính trị Trung ương Đảng; Kết luận của Ban Bí thư số 145-TB/TW “Về tiếp tục đẩy mạnh việc thực hiện Chỉ thị 45-CT/TW đối với Liên hiệp hội Việt Nam trong giai đoạn từ nay đến năm 2010”. Chỉ thị 14/2000/CT-TTg “Về việc triển khai thực hiện các biện pháp nhằm đẩy mạnh và nâng cao hiệu quả hoạt động của Liên hiệp hội Việt Nam”. Các Quyết định 22/2002/QĐ-TTg “Về hoạt động tư vấn, phản biện và giám định xã hội của Liên hiệp hội Việt Nam”; 165/2006/QĐ-TTg “Về việc tổ chức Hội thi sáng tạo kỹ thuật” và gần đây là Quyết định số 650/QĐ-TTg “Phê chuẩn Điều lệ Liên hiệp các hội khoa học và kỹ thuật Việt Nam”,...

Hiện nay, LHH có 110 hội thành viên (62 hội ngành trung ương và 48 liên hiệp hội tỉnh/thành phố), hơn 400 đơn vị khoa học và công nghệ; 156

tờ báo, tạp chí, bản tin (trong đó có hơn 30 tạp chí khoa học, bài đăng trong đó được tính điểm để xét chức danh Giáo sư, Phó Giáo sư).

LHH đã có những đóng góp tích cực vào đời sống chính trị, xã hội của đất nước: phát huy trí tuệ của đội ngũ trí thức trong việc tham gia chuẩn bị các văn kiện, nghị quyết của Đảng và Nhà nước như cương lĩnh chính trị và các văn kiện trình Đại hội Đảng các cấp, Hiến pháp sửa đổi, luật,... đã tư vấn 16 dự án trọng điểm, trong đó nổi bật là: Công trình thủy điện Sơn La; Đường Hồ Chí Minh đoạn qua rừng Cúc Phương; Dự án Làm sạch nước Hồ Tây; Hoàng thành Thăng Long; Cúm gia cầm,... Hoạt động phát triển cộng đồng và xoá đói giảm nghèo được tiến hành trên nhiều lĩnh vực. 10 năm qua, nhiều đề tài/dự án đã được thực hiện trên nhiều vùng, tỉnh trong cả nước. Từ 1995, LHH Việt Nam tham gia vào các tổ chức hội KH&KT quốc tế như Tổ chức Công nghệ ASEAN (AFEO), hợp tác với hội KH&KT các nước như Hiệp hội KH&KT Trung Quốc (CAST); Hội kỹ sư Ôxtraylia (IE Aust);... Nhiều năm nay, nhằm khuyến khích các hoạt động KH&KT, cải tiến kỹ thuật, LHH cùng với Bộ Khoa học và Công nghệ, Tổng Liên đoàn Lao động Việt Nam và Trung ương Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh hàng năm tổ chức Giải thưởng sáng tạo KH&KT Việt Nam (dành cho các tổ chức, nhà khoa học) và 2 năm một lần tổ chức Hội thi sáng tạo kỹ thuật toàn quốc (dành cho quần chúng nhân dân).

2. Hoạt động thông tin

Năm 2002, LHH thành lập Ban Thông tin với các chức năng và nhiệm vụ chính như sau:

- Nghiên cứu xây dựng chiến lược phát triển các hoạt động thông tin trong hệ thống LHH.

- Thông tin, tuyên truyền về mọi mặt hoạt động của LHH, các hội thành viên và đơn vị trực thuộc. Xây dựng và duy trì hoạt động của trang web www.vusta.vn và xuất bản bản “Tin hoạt động các hội KH&KT”.

- Tổ chức số hóa tư liệu KHCN (các bài báo từ 156 tờ báo/tạp chí; các báo cáo khoa học tại các hội nghị/hội thảo khoa học của các đơn vị thuộc hệ thống). Xây dựng các CSDL tư liệu KHCN của LHH; CSDL chuyên gia tư vấn, phản biện và giám định xã hội.

- Xây dựng cơ sở hạ tầng tin học hóa quản lý và điều hành hệ thống LHH trong phạm vi Việt Nam và các nước (có hội KHKT của người Việt Nam). Trên cơ sở hạ tầng kỹ thuật này, các hội thành viên và các tổ chức trực thuộc (đơn vị 81) từng bước triển khai các hệ thống thông tin, các kho dữ liệu điện tử phục vụ cho công tác quản lý, điều hành, nghiên cứu khoa học, .. .

- Tổ chức các lớp tập huấn, đào tạo cán bộ trong LHH khai thác sử dụng hiệu quả hệ thống thông tin của LHH.

- Xây dựng thư viện điện tử, đáp ứng yêu cầu lưu trữ và tham khảo các dạng tư liệu và dữ kiện khoa học và công nghệ, kinh tế - xã hội của đất nước.

Ban Thông tin được xác định là thành viên của Hệ thống thông tin KHCN quốc gia.

Qua 4 năm hoạt động, công tác thông tin của LHH đạt được một số kết quả như sau:

Về mặt tổ chức:

Đến nay, có tới 40% các hội thành viên đã thành lập tổ chức riêng hoạt động thông tin. Thành lập Ban Thông tin và Ban Biên tập website www.vusta.vn tại Cơ quan LHH với đội ngũ cộng tác viên có đăng ký và hoạt động thường xuyên là 83 người tại 83 đơn vị thành viên. Tuy nhiên, sự liên kết, trao đổi thông tin giữa các hội thành viên và đơn vị trực thuộc LHH còn lỏng lẻo.

Sản phẩm:

Tại Cơ quan Liên hiệp hội Việt Nam:

- “Tin hoạt động các công tác KH&KT” là ấn phẩm thông tin định kỳ tháng, 12 số năm, thông tin về đường lối, chính sách của Đảng và Nhà nước đối với trí thức, về hoạt động của LHH. Đăng tải tin hoạt động của LHH, các hội thành viên và đơn vị trực thuộc. Các bài viết nghiên cứu-trao đổi về hoạt động của các hội KH&KT. Giới thiệu những tấm gương làm khoa học và công nghệ, các nhà khoa học Việt Nam và thế giới. Đến nay Bản tin đã ra được 58 số.

- Trang tin điện tử www.vusta.vn được Bộ Văn hóa-Thông tin cấp phép hoạt động từ 1/4/2002, nhưng thực sự được nhiều người quan tâm là từ đầu năm 2005, khi đưa trang web www.vusta.vn động vào hoạt động, tổ chức Ban Biên tập được kiện toàn và lượng thông tin cập nhật web tăng đáng kể. Hiện nay, mỗi ngày có 1 bản tin điện tử với khoảng 30 tin/bài được cập nhật 2 lần: vào đầu giờ sáng và đầu giờ buổi chiều. Nội dung tin/bài liên quan tới các hoạt động của LHH, từ các hoạt động tư vấn, phản biện và giám định xã hội, phát triển cộng đồng, xoá đói giảm nghèo,... đến các bài báo đăng trên 156 ấn phẩm định kỳ. LHH đang có kế hoạch nâng cấp trang web thành tờ báo điện tử. Qua hơn 1 năm hoạt động, theo đánh giá của Google-Analytics, www.vusta.vn (tiếng Anh và tiếng Việt) được bạn đọc nhiều nước trên thế giới quan tâm. Mức độ hấp dẫn, theo đánh giá của Alexa, ở mức khá cao từ 60.000 – 120.000.

- Trang home.vusta.vn chạy trên LAN, là công cụ giúp điều hành công việc tại Cơ quan LHH tại 53-55 Nguyễn Du, Hà Nội,

- Forum.vusta.vn là diễn đàn của trí thức KH&KT Việt Nam, mới thiết kế xong tháng 10/2006.

- Mail.vusta.vn là hộp thư điện tử dành cho trí thức KH&KT Việt Nam, được thiết kế dựa trên phần mềm bản quyền Mdaemon và đưa vào sử dụng tháng 10/2006.

- Từ năm 2002, Ban Thông tin tiến hành xây dựng các CSDL như: CSDL các bài báo đăng trên 156 báo/tạp chí/bản tin của Liên hiệp hội Việt

Nam; CSDL các báo cáo khoa học tại các hội thảo do LHH, các hội thành viên và đơn vị trực thuộc tổ chức; và một số các CSDL khác với tổng số biểu ghi lên tới gần 15.000. Bạn đọc có thể khai thác thông tin từ các CSDL nêu trên qua trang web www.vusta.vn.

- Về phần cứng, đã xây dựng mạng LAN tại 53-55 Nguyễn Du, Hà Nội, tạo môi trường làm việc cho Cơ quan LHH; đã trang bị máy tính có modem dial-up cho 73/110 hội thành viên để có thể nối mạng internet. Hiện đã có kế hoạch xây dựng mạng diện rộng (WAN), đây là cơ sở hạ tầng ban đầu của hệ thống thông tin LHH. Xây dựng Ban Thông tin thành đầu mối thông tin cho toàn hệ thống.

Hoạt động thông tin tại các hội thành viên và đơn vị trực thuộc chủ yếu là xuất bản tạp chí/bản tin: 40% hội thành viên và 25% đơn vị trực thuộc xuất bản tạp chí/bản tin. 20 đơn vị có trang web, tuy nhiên thông tin còn nghèo nàn, mức độ hấp dẫn thấp.

Hoàng Quốc Trị

Liên hiệp hội KHKT Việt Nam